

عنوان مقاله:

وجوه معنوی کسب و کار در سنت ملامتیه

محل انتشار:

مجله ادیان و عرفان، دوره 56، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

فاطمه نوری تازه کند - دانشجوی دکتری عرفان اسلامی و اندیشه امام خمینی دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

محمود شیخ - استادیار، گروه ادیان و عرفان، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

محی الدین قنبری - استادیار گروه عرفان، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران

خلاصه مقاله:

پژوهشگران معاصر به بنیادهای فکری جریانات معنوی اسلام در موضوعات مرتبط با حیات مادی و شیوه های زندگی دنیایی کمتر توجه کرده اند. کسب و کار، از جمله این مقولات است که در دوران معاصر اهمیت ویژه ای یافته و از قضا، در معنویت اسلامی نیز به ابعاد اخلاقی و معنوی آن توجه شده است. ملامتیان خراسان که از اصیل ترین گروه های معنویت گرای ایرانی در دوران اسلامی اند، نگرشی ویژه به کسب و کار به مثابه امری معنوی داشته اند. توجه به مبانی فکری و شیوه عملی برجسته ترین نمایندگان اهل ملامت (حمدون قصار، ابوالحفص حداد و عثمان حیری)، با روش تحلیل متنی، نشان می دهد که تاکید آنان بر ملامت نفس و در پی آن، پنهان داشتن سلوک و مبارزه با ریاکاری، سبب نقد آنان از کسانی شده که به بهانه زهد و توکل، بر ترک کسب و کار توصیه می کرده اند. اندک گزارش های موجود نشان می دهند که اهل ملامت هم در عرصه نظر و هم در عرصه عمل، کار را وسیله ای برای رشد باطن و مبارزه با نفس می دانسته اند. در نظر آنان، کار بهترین راه برای کسب روزی حلال است و با پرداختن به آن، علاوه بر خوارداشتن نفس، سالک از سقوط در دام ریاکاری رها می شود و اینکه، کار نه تنها با دو آموزه توکل و فقر منافات ندارد، بلکه، چون یکی از بهترین راه های اخفای سلوک است، پرداختن به آن ضروری است.

کلمات کلیدی:

تصوف، ریاکاری، سلوک، کار، ملامتیان، ملامت نفس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1888902>

